

Gode prosesser for implementering av rammeplan – hva sier tidligere kunnskap?

Vi vet en del fra tidligere studier og undersøkelser om implementering av rammeplanen for barnehagen, og hva som skal til for å lykkes. Her oppsummerer vi noe av denne kunnskapen.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 22.02.2019

God ledelse, tilstrekkelig kapasitet og riktig kompetanse er viktige faktorer for å lykkes

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning (DMMH) leverte i 2017 en studie om implementeringen av den gamle rammeplanen, på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. Formålet med studien var å gi oss kunnskap til implementeringen av ny rammeplan.

Barnehagestyrere som ble intervjuet oppgir tre faktorer for å lykkes med implementering av rammeplanen i barnehagen: god ledelse, tilstrekkelig kapasitet og riktig kompetanse.

Den gode lederen

En god leder må ta hovedansvaret for implementeringsarbeidet. Det vil si at lederen sørger for å sette arbeidet i gang, at alle ansatte blir involvert og at arbeidet opprettholdes.

Ledelse i barnehagens implementeringsarbeid handler ikke bare om å utvikle planer og strategier. Det handler også om å være nærværende og tilstede i barnehagen. Både styrer og pedagogisk leder må delta i barnehagens hverdagsliv. For det er i barnehagens praksis at de ansatte aktualiserer, verbaliserer og oversetter rammeplanen.

I arbeidet med årsplanen jobber barnehagene eksplisitt med rammeplanen. Dette arbeidet er derfor viktig i

implementeringsprosessen. Her er det viktig at leder er delaktig og får frem refleksjoner og bevisstgjøring rundt barnehagens praksis.

Tid og kapasitet

Mange barnehager opplever utfordringer knyttet til å ha tilstrekkelig med tid og kapasitet til implementeringsarbeid. Styrerne som er intervjuet i studien forteller at hverdagen i barnehagen ofte er preget av tidspress, mange presserende oppgaver, sykefravær og turn- over i ansattgruppen. Mangelen på kapasitet vil for mange være en hemmer når ny rammeplan for barnehagen skal implementeres. Sykefravær og andre uforutsette hendelser vil fort rette oppmerksomheten bort fra rammeplanen og planlagte pedagogiske opplegg.

Personalets kompetanse

For å kunne oversette rammeplanen i barnehagene er fagkompetanse helt sentralt. DMMH beskriver at manglende kompetanse kan gjøre det vanskelig å oversette rammeplanen fra teori til praksis.

DMMH konkluderer i sin rapport med flere faktorer for å lykkes med implementeringsarbeidet i barnehagen. Her er noen av dem:

- Ledere med oversettelseskompetanse som verbaliserer rammeplanen i den lokale konteksten og holder den varm over tid
- Møteplasser i organisasjonen med tid til prat, diskusjon og kollektive oversettelser gir felles forankring
- Plantid til assistenter med rom for lesing i rammeplanen og andre dokumenter/litteratur som støtter opp om arbeidet med den
- Støttmateriell i faglige lettversjoner som mobiliserer assistenter og skaper felles oppmerksomhet i ansattgruppen. Korte tekster og filmsnutter med tilhørende spørsmål til diskusjon kan sette fart i oversettelsesarbeidet.

[Les mer i DMMHs rapport fra 2017.](#)

Les også en rapport fra 2009 fra Høgskolen i Vestfold: [Alle teller mer. En evaluering av hvordan Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver blir innført, brukt og erfart](#)

Styrerne og barnehageansatte er positive til å ta i bruk den nye rammeplanen

Trøndelag Forskning og Utvikling (TFoU) gjennomfører på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet en årlig spørring i barnehagesektoren. Spørsmålene stilles til barnehagestyrere, barnehageeiere og kommunen som lokal barnehagemyndighet. I både 2017 og 2018 har implementering av rammeplanen vært et tema.

Her er noen funn fra 2018:

- Styrerne er positive til å ta i bruk den nye rammeplanen. De opplever også at barnehagepersonalet er positive.
- De fleste styrerne opplever at de ansattes refleksjon er endret som følge av den nye rammeplanen. Dette gjelder særlig forståelsen av ansvar og roller, overganger innad i barnehagen og barnehagen som pedagogisk virksomhet.
- Et flertall av både styrerne, eierne og kommunene mener at rammeplanen tydeliggjør deres ansvarsområder.
- Styrerne mener fortsatt at det er fagområdet etikk, religion og filosofi som er mest krevende å jobbe med.
- En av to styrere mener at det er et behov for støttemateriell til temaet barnehagens digitale praksis. Mange ønsker seg også støttemateriell om livsmestring og helse og bærekraftig utvikling.
- Styrerne ønsker særlig praksiseksempel på film og refleksjonsspørsmål for å støtte arbeidet med rammeplanen.

[Les mer i 2018-rapporten.](#)

Her er noen funn fra 2017:

- Styrerne har arrangert planleggingsdager for personalet for å gjøre innholdet i rammeplanen kjent. Felles refleksjon og diskusjon rundt rammeplanen innad i personalgruppen er det som vurderes som det aller viktigste for å få til en vellykket implementering av den nye rammeplanen. I tillegg er kompetansen i personalgruppen trukket fram som nest viktigst i dette arbeidet.
- Eierne trekker særlig fram tre ting som viktigst i arbeidet med en vellykket implementering: oppfølging av implementeringsarbeidet over tid, oppfordring til deltakelse på kurs og samlinger, og følge med på behov for kompetansetiltak.
- Myndighetene trekker fram to av de samme punktene som eierne i sin vurdering av hva som skal til i arbeidet med implementeringen av den nye rammeplanen, nemlig oppfordring til deltakelse på kurs og samlinger og å følge med på kompetansebehov. I tillegg trekkes det fram muligheten for å arrangere temasamlinger.
- Samlinger og konferanser er den foretrukne arenaen for veiledning og informasjonsdeling, i tillegg til at mange ønsker å bruke nettverk og erfaringsdeling.

[Les mer i 2017-rapporten.](#)